

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 5

Penktadienis, Sausio (January) 31, 1964, Toronto, Ontario

M E T A I XXXIII

Tai Francija jau Pripažino Kiniją Neužilgo ir Kitos Pripažinsiančios

HONK KONG. — Francija ir Kinijos Liaudies Respublika jau galutinai susitarusios atsteigti diplomatinis santykius. Kinijoje lankosi francūzų delegacija, kuri, matyti, ir paruošė šiam susitarimui.

Nors Jungtinės Valstijos bandžiusios perkalbėti Franciją, bet Francija atsisakius tęsti toliau. Sakoma, kad ir kitos Europos šalys, kaip Belgija ir Olandija, ruošiasi pripažinti Kiniją.

Čiang Kai-šekas greičiausiai nutrauks santykius su Francija. Jungtinės Valstijos dėjo pastangas, kad jis to nedarytų, bet vargu ar tas ką padės. Kas liečia Franciją, tai ji neketino nutraukti ryšių su Formosa ir pripažinus Kiniją.

Francijos žygis, kaip atrodo, sulaužys tą sieną, kuria JAV imperialistai buvo atskyrę Vakarų nuo Kinijos, 650,000,000 gyventojų šalies. Kaip Francija, taip ir Japonija ir kitos šalys, matyti, skuba susigerinti su Kinija, kadangi tai didelė rinka jų gaminiams. Japonija pradėjo plėsti prekybą dar nepripažinus Kinijos.

Francija, kaip atrodo, užsi-mojus plėsti savo kontaktus ir su kitomis šalimis Azijoje. De Gaulle tikisi atgauti nors dalį Francijos įtakos, kurią amerikiečiai išstūmė.

Sakoma, kad Kanada ir daugelis kitų šalių pripažintų Kiniją, jeigu Kinija nustotų grumojus prisijungti Formosą, ne-

Jeį Doleriai Geri

Protestonų kunigas, United Church of Canada moderato-rius, Rt. Rev. J. R. Mutchmor, kalbėdamas Vancouveryje pareiškė, kad Kanada turėtų ignoruoti Washingtono spaudimą nepripažinti Kinijos.

"Jeigu jie yra užtektinai geri, kad pardavus jiems kviečius", pasakė jis, "tai kodėl nepripažinti jų?"

Kitaip sakant, jeigu kiniečių doleriai geri, tai kodėl kiniečiai negeriai?

Faktinai, Kanadoje seniai vyrauja žmonių opinija už pripažinimą, bet vyriausybė vis taikstosi prie Washingtono, nors ji dažnai kartoja, kad Kanada yra nepriklausoma nuo Washingtono.

bent Formosoj įvyktų pasikei-timas ir patys Formosos gyventojai pasisakytų už sugri-žimą prie Kinijos.

Kaip ten bebūtų, vistik Francijos pripažinimas Kinijos yra didelis diplomatinis dalykas. Jis pralaužia JAV imperia-lizmo pastatytą sieną apie Kiniją ir dabar galima tikėtis daug naujo. Greičiausiai ir kitos šalys pripažins Kinijos Liaudies Respubliką. Jei ne tuoj, tai netolimoj ateityj. Ki-nija, matote, yra didelė šalis. Kvailystė tokią didelę rinka ig-noruoti.

Johnson Susirūpinęs Francijos Posukiu

WASHINGTON. — Jungti-nių Valstijų prezidentas Lyndon Johnson spaudos konfe-rencijoj šeštadienį pareiškė, kad jis susirūpinęs Francijos pripažinimu Kinijos Liaudies Respublikos. Bet, girdi, tai Francijos reikalas.

Jis atsargus buvo ir kalbėda-mas apie Britanijos nutarimą parduoti Kubai autobusus.

Jungtinių Valstijų politika prieš santykius ir prekybą su Kinija ir Kuba, atrodo, gauna didelius smūgius.

Jungtinės Valstijos, tačiau, kaip išsireiškė prezidentas L. Johnson, ketina laikytis savo nusistatymo nieko bendra ne-turėti su Kinija ir Kuba.

Kaltina JAV ir Ekonominė Agresija

WASHINGTON. — Kaip at-rodė, Panama Amerikai darosi kietas riešutas.

Naujasis Panamos ambasadorius Miguel J. Moreno tarp-amerikinėje taikos komisijoje Ameriką apkaltino ne tik fizi-ne agresija, o ir ekonomine.

Jis sako, kad nežiūrint to, jog diplomatiniai santykiai nu-traukti, Jungtinės Valstijos neturinės teisės nutraukti Panamai ekonominės paramos, duodamos pagal "sąjungą pa-žangai" programą. O diploma-tiniai santykiai bus atnaujinti, kai Jungtinės Valstijos sutiks peržiūrėti 1903 metų sutartį.

SUSALDYTA ŽUVIS ATGIJUS PO 20 DIENŲ

TEHERAN. — Žuvų parda-vėjas čionai tvirtina, kad su-saldyta žuvis atgijus ir dabar plaukiojanti jo parduotuvės žu-vų baseine.

Žuvis buvus sugauta Kaspi-jos jūroj prieš 20 dienų ir su-saldyta. Jo parduotuvėj ji atšil-us ir pradėjus krutėti. Jis į-metė į vandenį ir žuvis atgijo visai.

Buvo Įdėję Žmogui Šimpanzės Širdį

JACKSON, Miss. — Missi-sippio universiteto chirurgai buvo įdėję žmogui ne žmogaus širdį, o šimpanzės. Tur būt dėl to ir mirė jis už valandos lai-ko.

Jie buvę pasiruošę įdėti žmo-gaus širdį, bet tuo momentu, kada žmogus atsidūręs kritiš-kon padėtin, žmogaus širdies neturėję po ranka.

Ima už Pakarpos Nacistą Krueger

BONNA. — Buvusiam Va-ka-rų Vokietijoje įvairių tautų dipukų organizacijų vadovui ir dabar bėglių reikalams minist-rui Hans Krueger darosi karš-ta. Kancleris Erhard įsakė iš-tirti, ar tikrai Krueger karo metu atliko nacistinius nusikal-timus, teisdamas nekaltus žmo-nes sušaudyti.

Rytų Vokietija dokumentine medžiaga įrodo, kad Krueger karo metu Lenkijoje buvo teis-ėjas ir talkininkavo hitleri-niams būdeliams.

PRITARIA VIENOS PARTIJOS VALSTYBEI

ACCRA. — Kaip pirmieji da-viniai rodo, tai Ganos gyvento-jai pritaria prezidento Nkrum-os idėjai, kad Ganoje būtų tik viena politinė partija.

Už vieną partiją paduota 457,292, kai tuo tarpu prieš — tiktai 1,775 balsai.

Balsuotojai turės pasisakyti ir už tai, ar jie pritaria, kad prezidentas turėtų teisę atsta-tyti aukščiausio teismo teisė-jus ir paskirti juos.

Britai Nuginklavo Trijų Buvusių Kolonijų Karius

NAIROBI. — Britanijos ka-riumenė nuginklavo trijų bu-vusių kolonijų, Ugandos, Keni-jos ir Tanganjikos, karius, ku-rie pastaruojų laiku maištavo prieš savo valdžias, reikalau-da-mi pakelti algas.

Britanija pasiuntė savo ka-riumenės dalinius visų trijų kolonijų vyriausybės galvoms atsikreipus.

Baliūnas Skriejās Aplink Žemę

SANTA BARBARA, Cal. — Jungtinės Valstijos, koopera-cijoj su Tarybų Sąjunga, palei-do aplink Žemę 135 pėdų dia-metro baliūną, Echo II. Jis į-ėjęs į orbitą sėkmingai ir dabar skrieja aplink Žemę.

Ketvirtadienį, sausio 30, bus paleistas "sputnikas" linkui Mėnulio su fotoaparatais. Tiki-masi, kad šis erdvinis fotogra-fas padarys bent 3,000 Mėnu-lio nuotraukų.

JAV mokslininkai planuoja paleisti daugiau "sputnikų", sveriančių net 38,000 svarų. Norima sumušti Tarybų Sąjun-gą astronautikoj ir pasiruošti paleidimui erdvinio laivo aplink Žemę su dviem ar trim astro-nautais.

PROTESTAVO PRIES AMERIKIEČIŲ UZMOJĮ

TOKIJO. — Apie 52,000 ja-ponų demonstravo prieš JAV oro jėgų bazės Yokotoj, apie 20 mylių į vakarus nuo Tokijo, protestuodami prieš amerikie-čių užmojų pastatyti tenai dže-tinius bomberius. 3,000 polici-ninkų saugojo bazę.

Bomberiai bus perkelti iš Ki-jušu salos oro bazės.

STUDENTAI SUDEGINO JAV VĒLIAVĄ

CARACAS. — Venecuelos vidurinių mokyklų studentai Barcelonos mieste, suruošę do-monstraciją, ryšium su įvykiais Panamoje, sudegino JAV vėlia-vą ir prie mokyklos iškėlė Pa-namos vėliavą.

Tuo patim tarpu netoli Ma-racaibo, kaž kas padegė Royal Dutch Shell žibalo kompanijos instaliaciją.

Nuginklavimas įvyko kaip ir be susikirtimų. Tik vienoj vie-toj britai paleido raketą į ka-reivius ir 3 užmušė.

Iš kai kurių vietų afrikiečiai kareiviai pabėgo į miškus, bet didžiama pasidavė.

Tanganjikoj kareiviai maiš-tavo ne vien dėl algų. Sakoma, kad jie demonstravo ir prieš anglus karininkus.

Pranešimai iš Kongo sako, kad tenai vietiniai puola baltuo-sius misijonierius. Keli kunigai buvę nužudyti.

Tuo tarpu britai kreipėsi į amerikiečius, kad atsiųstų sa-vo kareivių palaikymui tvar-kos Kipre, kur jau šimtai žuvo susirėmimuose tarp turkų ir graikų kilmės kipriečių. Britai sako, kad jie negali vieni ats-aktyti už tvarkos palaikymą Kip-re, kadangi tenai vyksta nera-mumai liečia kelias NATO ša-lis. Britai turi Kipre 2,500 ka-reivių, bet tiek esą per maža. Perkelti daugiau esą nelengva, nes jie turį pilnas rankas bėdų Malazijoje, Rytų Afrikoj.

Tuo tarpu Kipre turkal pra-dėję judėjimą išsikėlimui iš graikais apgyventų vietovių, tai yra, kur graikai sudaro di-delę didžiumą, bijodami užpuo-limų. Jei nebus tvirtos kontro-lės iš kitur, bile momentu gali pasikartoti turkų ir graikų su-sikirtimai.

Indonezija Įsakė Nutraukti Mušius

JAKARTA. — Indonezijos orlaiviai paskleido atsišauki-mus palei Malazijos sieną su vyriausybės įsakymu nutraukti ginkluotas atakas ant Malazi-jos jėgų.

JAV prezidento Johnsono pasiuntinio Roberto Kennedžio pastangomis buvo sudarytos paliaubos, nors laikinai. Sukar-no atšaukęs savo obalsį sudau-žyti Malaziją.

Bus vedamos derybos tarp Indonezijos, Malajų iš vienos pusės ir Malazijos iš kitos. Gal bus galima išspręsti šį ginčą taikiau būdu.

Jungtinės Valstijos matyti pagrumojo Indonezijai sulaiky-mu paramos, jeigu ji eis prie Malazijos sudaužymo ginklo pagalba.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

A. Samuolis ir P. Malinauskienė, Chicago, Ill., prisiuntė keletą atnaujintų prenumeratų ir \$11.50 surinktų aukų. Aukų: A. Samuolis \$3.00; Simauskienė, J. Urbonas, A. Pažarskienė, J. Prakapas, K. Zenig, A. Rauteris ir M. Bagdonas po \$1.00; trys skaitytojai po 50 c.

J. Pečiulis, Calgary, Alta., atsinaujino sau ir į Lietuvą prenumeratą ir paaukojo \$1.50.

Aug. Večkys, Lawrence, Mass., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo Maple Park, Methuen, Mass., \$10.50 aukų.

V. Bunkus, Jamaica, N. Y., prisiuntė keletą atnaujintų prenumeratų ir \$6.00 surinktų aukų. Aukų: M. Klimas \$5.50 ir V. Z. 50 c.

Torontietis N., atsiprašydamas, kad negalėjo dalyvauti LB vėjais užbaigtuvėse, paaukojo \$5.00.

J. Andriunas, Toronto, per F. Bočiulį, laike LB vėjais užbaigtuvių paaukojo \$10.00.

A. Vilkelienė, Toronto, užrašė naują prenumeratą į Lietuvą.

V. Masienė, Maple, Ont., lankėsi LB raštinėje, apsimokėjo už skelbtus viešus sveikinimus ir paaukojo \$1.00.

J. N. Berškiai, Toronto, užrašė naują prenumeratą į Lietuvą.

R. Antanavičienė, Toronto, atsinaujino prenumeratą į Lietuvą.

P. Gutauskas, Toronto, pridavė nuo S. Ilakio \$2.00 aukų.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

M. Zurauskas, Bourlamaque, Que., \$1.00;

B. Giedraitis, Port Arthur, Ont., \$2.00;

P. Miškinis, Lasalle, Que., \$1.00;

A. P. Dambrauskas, Haverhill, Mass., 50 c.

Žymus Lietuvos skulptorius, Lenininės premijos laureatas, Gediminas Jokūbonis darbo metu.

Ar Gi Neužtenka Titulų?

(Kaip ir feljetonas)

Kadangi Kanadoje gimusiam Anglijos laikraščiu leidėjui Thompsonui karalienė Elizabetha suteikė lordo titulą, šiandien Kanadoje vyksta plačios diskusijos tuo klausimu. Vyriausybės žmonių teigimas, kad Thompsonas, priimdamas lordo titulą, tapo Britanijos piliečiu ir tokiu būdu nustojo Kanados pilietybės, daug kam tiesiog ašaras traukia. Kaip, girdi, vyriausybė gali taip elgtis! Tiesiog ištrėmė vienintelį kanadietį lordą!

Dabar daug kas kelia idėją, kad būtų pripažinti titulai ir Kanadoje. Girdi, ar nebūtų gražu, jeigu atsižymėjusiems ka-

visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai aciū.

Administracija

nadiečiams būtų suteikti titulai? Vieni pasitenkintų suteikimu medaliu, bet kiti tiesiog reikalauja titulu.

Bet gi ir Kanadoje mes visi esame tituluoti. Tik panagrėnkime. Pradėkime nuo pat apačios:

Žmonės, kurie iš pašalpos gyvena, vadinami pašalpgaviais. Paskui seka bedarbiai, tinginiai, valkatos. Kurie plėšia bankus, vadinami plėšikais. Užmušę žmogų vadinami žmogžudžiais. Paskui yra melagiai, sukčiai, vagys. Raštininkai, tarnautojai, bankieriai, milijonieriai, fabrikantai, industrialistai. Gydytojai, dantistai, vaistininkai. Parlamento nariai, senatoriai, ministrai. Valduotojai, dipukai, pabėgėliai, imigrantai, emigrantai.

Kaip matote, Kanadoje visi esame tituluoti. Ir labai teisingai. Kiekvienas pagal savo profesiją, pagal užsitarnavimą. Kitas turi net po kelis titulus. Pavyzdžiui, dipukas, politikierius, vaduotojas, dūšių ganytojas. Paimkime mūsų tautietį J. Kardelį. Jis ir dipukas, ir tremtinis, ir laikraštinkas, ir politikierius, ir viso svieto mokytojas. Ne jo kaltė, kad tokie žmonės, kaip prezidentai, ministrai ir kiti aukšti žmonės neklauso, kaip reikia vesti kovą prieš komunistus.

Daleiskime, kad J. Kardeliui būtų suteiktas dar vienas titulas, sakysime, lordo. Tai būtų labai nenatūralu. Lordų rūmų nėra Kanadoje. Nebuvo ir Lietuvoje. Ir, matyti, nebus. Vienintelė šalis pasaulyje, kur dar lordai yra, tai Anglija. Bet ar verta mėgdžioti tą vienintelę šalį pasaulyje?

Bereikalingai žmonės taip rūpinasi titulais. Mes visi esame tituluoti. Kai kas net per-

daug tų titulų turi. Daug kas norėtų atsikratyti titulų. Paimkime tuos, kurie vadinami pienbūrniais. Aną dieną vienas kaimynas, geras parapijonas, skundėsi, kad jį užgavęs vienas tautietis, pavadindamas jį avelė už tai, kad jis paaukojęs arti tūkstančio dolerių "bažnyčios" reikalams. Girdi, palyginimas esąs netinkamas. Avelė negalinti pasipriešinti, o jis gera valia atidavęs dalį savo vilnų.

Nepatenkinta savo titulu ir klebono gospadinė. Girdi, toks titulus neatitinkas jos profesijai. Tuo tarpu kunigo titulas "dūšių ganytojas" esąs per daug aukštas, nes jis nei nežinaš, kas yra dūšia.

Bet pradėk tu perkratinėti, kam tinka, o kam netinka, kur tu atsidursi? Užtenka žinoti, kad mes visi esame tituluoti pagal savo vertę ir poziciją visuomenėje ir to turi užtekti. Daugiau titulų neberekia.

Dr. Šaipokas

Tikėsit, ar ne:

Miami Beach majoras Robert King sako, kad geriausi kaimynai yra ištirkėliai. Girdi, jie geriausiai užlaiko savo namus, daug laiko negyvena namie, o prie to, jų namai visuomet sekami, tad geriausia apsauga nuo vagių ir kaimynams.

San Francisco miestas geriausi, kad jis sumušė visus kitus miestus blusų skaičiumi.

Kaiser Research Foundation gavo pinigų iš National Institute of Health dėl investigacijos ir įsteigė didžiausią pasaulyje blusų farmą su Dr. B. F. Feingold priešakyje auginimui vieno milijono blusų į mėnesį dėl tyrinėjimo, tikslu surasti ciepus nuo blusų šunmis ir žmonėmis.

Viename Indonezijos mieste tarybos viršininkas pranešė, kad už vedybų leidimą jauna-vedžiai turės mokėti 35 kubinėmis pėdomis statybinio akmens, o už persikiras — 17 kubinių pėdų tokio pat akmens.

Kasmet būna arti 1,000,000 žemės drebėjimų mūsų planetoje.

Didvyris Be Kojų

Praeitame kare buvo toks įvykis: Tarybų Sąjungos orlaivininkas Aleksėjus Moresov buvo vokiečių numuštas. Krišdamas susilaužė kojas. Bet jis su sužalotom kojom šliaužė 11 dienų, kod partizanai atrado ir nugabeno į ligoninę.

Ligoninėj buvo nupiautos abi kojos, bet kai pasveiko jis grįžo į frontą. Ir gavo aukščiausį herojaus vardą Tarybų Sąjungoje.

A. X.

WASHINGTONAS. — JAV Gynybos sekretorius Robert McNamara reikalauja daugiau pinigų statybai atominų submarinų.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko neberekia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERIJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Apsilankykite savo tėvynėje naudojant patarnavimą geriausiai patyrusių Rytinėn Europon kelionių ekspertų. Dėl platesnių informacijų prašome kreiptis:

Kennedy Travel Bureau Ltd.

296 QUEEN ST. WEST, TORONTO 2B
Tel. EM. 2-3226

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Toronto 8, Ont. Tel. HO. 6-8252

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavsthrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

Is

Auto darbinis Burt parei jos vyriausyb draudos plana niekas daugiau dėti gydytoja kesčius iš pa

Tas planas kas apdrauda kėti už tuos, taip sakant, yra niekas d planas padėti draudos organ panijoms.

Liberalai ir tai siūle ju operuojama kant gydyto savo, jeigu ji tokiu, kurie r

Toronto ra ner, kuris po singai įtarta koma, net 1962 metais spauda, jau s ja.

Policijos v raštiškai ats licininkai, ku vardinti, sut binui \$4,000.

Rabinas b gatvės jam iš ti kaip įtaria policija netu do tai padar

Ralph K. Ontario Nat prezidentas, man už mela

Byla užves kad vedant liacijos su m šerai R. K. sos.

LI

"Liaudk išleidžiamų l

Dienraš Tris ka Du kart Savaitr: DVIŠA

Mėnesir LAS IR GY Laikraš Priimar

kame persiu nadiškais p

Taipgi virš vardint tines.

Pusmet "Sporto" — ir Menas" — mas" — \$1. \$2.00.

Prenur ir turi būt metais, ka

Užsak Liaudies B

Iš Kanados Gyvenimo

Auto darbininkų unijos lyderis Burt pareiškė, kad Ontarijos vyriausybės sveikatos apdraudimo planas (medicare) yra niekas daugiau, kaip planas padėti gydytojams išrinkti mokesčius iš pacientų.

Tas planas palieka privatiškas apdraudas, bet siūlo apmokėti už tuos, kurie negali. Kitaip sakant, vyriausybės planas yra niekas daugiau, kaip tik planas padėti privatiškoms apdraudoms organizacijoms ir kompanijoms.

Liberalai ir nauji demokratų siūlė įvesti vyriausybės operuojamą apdraudą, paliekant gydytojams teisę turėti savo, jeigu jie nori, jeigu bus tokių, kurie norės priklausyti.

Toronto rabinas N. M. Leiner, kuris policijos buvo neteisėgai įtartas, suimtas ir, sakoma, net gerokai apkultas 1962 metais, kaip pranešė spauda, jau susitaikė su policija.

Policijos viršininkas sutikęs raštiškai atsiprašyti jį, o 8 policininkai, kurie buvo rabino išvardinti, sutikę sumokėti rabinui \$4,000.

Rabinas buvo suimtas ant gatvės jam išėjus pasivaikščioti kaip įtariamas asmuo, nors policija neturėjo jokio pagrindą tai padaryti.

Ralph K. Farris, Northern Ontario Natural Gas Co. Ltd. prezidentas, traukiamas teisman už melagystę.

Byla užvesta ryšium su tuo, kad vedant tyrinėjimą spekuliacijos su minėtos kompanijos šėrais R. K. Farris nesakė tiesos.

Paaiški, kad Farris per savo draugus išdalino nemažai šėrų Sudburio, Orilijos ir kitų miestų tuo metu buvusiems majorams. Viso tų šėrų buvę išdalinta net 14,000, bet jis tyrinėjimo metu sakė, kad nieko apie tai nežino.

Per tardymus liudininkai parodė, kad jie tuos šėrus dalino Farrisui instruktažus.

Su tos kompanijos šėrais buvo baisi spekuliacija. Vienas prisipažino, kad trumpu laiku pasidarė \$149,000.

Parlamentarinis premjero L. Pearsono sekretorius Jack Davis sako, kad Columbia upės paktas bus ratifikuotas ne vėliau birželio mėnesį.

Paktas, sako jis, duos Kanadai \$400,000,000. Už šią sumą bus galima pabudavoti ir išlaikyti pakto numatytus projektus ir dar liks.

Kanadoj lankėsi Tarybų Sąjungos atominiai mokslininkai ir apžiūrėjo Kanados atominis projektus.

Kanada ir Tarybų Sąjunga keičiasi informacijomis ir patyrimais budavojime atominių reaktorių gamybai.

Vasario mėnesį lankysis Kanadoje Kinijos prekybinė misija.

Kanadietis

Pablo Pikaso piešiniai ir skulptūros (viso 270), kurie išstatyti parodai Toronto Meno Galerijoje, apdrausta ant \$9,000,000.

Brangiausias kūrlnys apdraustas \$400,000, o pigiausias — \$300.

Kai draugo A. Bimbos žmona lankėsi Lietuvoje, teko smagiai pasivažinėti Trakų ežerais. Nuotraukoje — Justas Paleckis ir viešnia Ilza Bimbienė (dešinėje) su kitais pasivažinėjimo dalyviais.

Įvairenybės

Keistas Paprotys

Vienos Indijos kastos narių tarpe yra keistas paprotys: mergina gali ištektėti už vyro tik nustatytą dieną, kuri pasikartoja vieną kartą per 12 metų.

Šio įsisenėjusio papročio sulaužyti negalima, bet, pasirodo, jį galima apeiti. Daroma taip. Nustatytą vedyboms dieną, visiškai nepriklausomai nuo amžiaus, merginos išteka už... gėlių puokštės. Gėlėms nuvytus, mergina arba net maža mergaitė jau skaitoma našle. Po to ji gali ištektėti kada tik nori.

Gydomas Tabakas

Nikotinas — baisūs nuodai. Jis yra tabake. Drignė ir tabakas... Kokios įtakos jie gali turėti vienas kitam?

Šiuo klausimu susidomėjo jaunas bulgarų mokslininkas Ch. Georgijevs. Jis įskiepijo drignės šaknį tabako ūgiu ir išaugino tabako lapus, neturintįs nikotino. Vietoj šio narkotiko, juose atsirado gydomųjų medžiagų. Tokio tabako rūkymas padeda gydyti astmą, skrandžio žaizdas, hipertonią, širdies negalavimus, miego ligą. Papirosai, pagaminti iš naujojo tabako, savo aromatu ir skoniu nė kiek nesiskiria nuo įprastų.

Guma iš Smėlio

Dar neseniai atrodė neįmanoma pagaminti gumą, neprarandantį elastingumo, stiprumo bei stangrumo 100 laipsnių šaltyje ir 300 laipsnių karštyje. Dabar ši problema tarybinių mokslininkų jau išspręsta. Įdomiausia tai, kad naujosios gumos sintezei pradine medžiaga imamas paprasčiausias smėlis.

Silicio organinių junginių kaučiukai labai atsparūs aukštomis temperatūroms. Todėl guma, pagaminta iš jų, pakelia 5 kartus aukštesnę temperatūrą už anksčiau išleidžiamas. Ji tu-

ri dar vieną puikią ypatybę — nebijo aplinkos poveikio.

Dėl Vieno Plauko

Religinis fanatizmas yra tiek pat žalingas, kaip opiumas ar kokie kiti nuodai. Štai dar vienas geras pavyzdys:

Pranešimas iš Pakistano sako, kad tenai per riaušes tarp hindų ir musulmonų, kurios prasidėjo kam tai pavogus pranašo Mohamedo barzdos plauką iš šventnamio Srinigare, Kašmire, buvo užmušta 1,000 žmonių.

Buvo paskelbta, kad plaukas buvo sugražintas, bet pakistaniečiai nenori tikėti, kad tai tas pats. Įsitempimas tarp hindų ir musulmonų tebėra ir daug nereikia, kad atsinaujintų skerdynės.

Indijoje ir Pakistane, kaip žinia, milžiniška didžiama žmonių tebėra tamsūs, giliai religingi. Už tai tenai ir įvyksta dažnai labai didelės skerdynės tarp skirtingų religijų žmonių.

Reakcionieriai, ypač katalikiški, ir po visą pasaulį, dažnai bando sukelti tamsius žmones prieš bedievius, komunistus ir kitus, kurie jiems nepatinka. Girdi, reikia ginti dievą, tikėjimą.

Net ir kasdieniniame gyvenime religingi žmonės, ypač katalikai, rodo neapykantą kitų tikybų ar rasių žmonėms. Vaikams dažnai draudžiama susitikti su vaikais, pasakojama baisių dalykų. O kiek jaunų širdžių pažeidžiama, kuomet tėvai religiniais išrokovimais su-

Iš Prisiminimų

Norėčiau paduoti porą prisiminimų iš Smetonos valdymo laikų.

Aš, kaip tuo laiku buvęs ten ir pergyvenęs pats asmeniškai didelius sunkumus, prisimenu porą skuadžių patyrimų, kurių ir šiandien negaliu pamiršti.

Tai buvo 1938 metais, lapkričio mėnesio diena. Klaidžiodamas po Lietuvos žemelę kaip bedarbis, eidamas vieškeliu pastebėjau mažą lūšnelę ir nutariau užėiti pasišildyti, nes buvo jau šaltoka. Kuomet pabeldžiau į duris, pasigirdo balsas "prašau". Atidarys duris pastebėjau moterį ir 3 vaikus. Jie buvo pusnuogiai ir gulėjo ant kokių tai lentų. Pasidarė nepatogu, bet ką darysi, reikia pradėti kalbėtis.

Kuomet užklausiu, kaip gyvena, tai moteris pradėjo jaudintis ašarodama. Sako, duonos pritrūko, nėra ką valgyti ir mažiems vaikams duoti. Vyras nuėjo pas kaimynus, gal pasiskolins, nes pinigų neturime.

Štai kitas jaudinantis įvykis:

Tai buvo prieš pat kalėdas. Taip pat toliau keliaudamas ieškant laimės, pastebėjau netoli vieškeliu menką lūšnelę, į kurią ir įėjau prašytis nakvynės, nes buvo jau vėlu. Pradaręs duris pastebėjau du senukus. Moteris gulėjo lovoj, o senukas triūsėsi po kambrį. Sienos buvo apkabinėtos abrožais. Daugiau nieko nepastebėjau. Tai buvo jų brangus turas. Turėjau prisipažinti, ko užėjau, ir paprašyti nakvynės. Jie mielai sutiko priimti, nors kambarys labai mažas. Be to, kampas buvo atitvertas dėl mažo paršiuko.

Kuomet išsikalbėjome, tai seneliai nusiskundė, kad kunigėlis kalėdodamas nebuvo užsukęs pas juos, nors jų lūšnelė visai prie pat kelio. Jie labai laukę jo. Buvo labai nusiminę. Matyt seneliai negalėjo suprasti, kodėl kunigėlis neaplanke jų. Aš, žinoma, nenorėjau aiškinti, nes būčiau jų įsitikinimus užgavęs.

J. Baltrušaitis

drasko meilę, neprileidžia prie vedybų.

TAIPEI. — Formosoj žemės drebėjimo metu buvo užmušta 110 žmonių ir 480 sužeista.

LONDON. — British Aircraft Co. parduos Kubai keturis didelius "Britania" lėktuvus.

Mirus

Viktorijai Morkienei

Toronto Lietuvių Moterų Klubas reiškia giliausią užuojautą jos dukterims, klubo narėms Anei Poškienei, Viktorijai Gormanienei ir Birutei Jurczekienei, taipgi veikiančioms vyrui ir sūnams, jų liūdesio valandoje.

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balsas" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje išleidžiamų laikraščių ir žurnalų.

Dienraštis "TIESA"

Tris kartus į savaitę išleidžiamas "SPORTAS"

Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"

Savaitraštis "LITERATORA IR MENAS"

DVISAVAITINIS žurnalas "SVYTURYS"

Mėnesiniai žurnalai: "TARYBINĖ MOTERIS", "MOKSLAS IR GYVENIMAS" ir "MŪSŲ SODAI".

Laikraščių kainos po 5 c., o žurnalų po 25 c. egzempliorius.

Priimame užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokesčių apmokame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir kanadiškais pašto ženklais.

Taipgi priimame ir naujas bei atnaujintas prenumeratas virš vardintų laikraščių ir žurnalų. Bet šiuo tarpu tik pusmetines.

Pusmetinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$3.00; "Sporto" — \$2.00; "Lietuvos Pionierius" — \$1.50; "Literatūra ir Menas" — \$1.00; "Svyturys" — \$2.50; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$1.50; "Tarybinė Moteris" — \$1.00; "Mūsų Sodai" — \$2.00.

Prenumeratos priimamos tik 1964 metų antram pusmečiui ir turi būti užsisakytos ne vėliau kaip gegužės mėnesį šiais metais, kad gėvus nuo liepos 1 d. 1964 m.

Užsakymus siųskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont. Canada.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

JIE JAU ISMETA Į SIUKŠLYNĄ

Niekas tiek daug debatų Kanadoje nesukėlė, kaip raketos bomarkai, kurioms Pearsono valdžia labai daug reikšmės dėjo. Pastaruoju metu Pearsonas jau apginklavo jas nuklinėmis galmomis. Bet štai ką pasakoja pranešimas iš Washingtono:

"JAV apsigynimo sekretorius Robert McNamara nutarė paversti lauzu apie pusę JAV bomarkinės antiolauvinių sviedinių jėgos, eliminuojant visus ankstyvesnio modelio bomarkus - A nuklinius ginklus, uždarančias bazes ir eliminuojant 1,266 apsigynimo darbus".

Būsią palikti tik tie, kurie buvo vėliau pagaminti, toliau pasiekią. Bet ir tie, matyti, tikrai tam tikram laikui.

Priežastis tokio nutarimo esanti ta, kad numatomos atakos pobūdis labai pasikeitęs. Tarybų Sąjungos sviedinių jėgos perkeliama į submarinus, kurie pasisklaidę vandenynuose.

Bomarkais, kuriais taip rūpinosi ir Pearsono valdžia, galima kovoti tikrai prieš bomberius. Bet atsitikime karo tokie bomberiai nebūtų naudojami. Ypač atakose už vandenynų. Reikią, visi tie bomarkai būtų bereikalingi.

Įdomu pažymėti tą, kad McNamara buvo prieš bomarkus dar anksčiau. Jie buvę laikomi tik dėl to, kad už juos jau buvę užmokėta. Dar įdomiau tas, kad tuo metu Jungtinės Valstijos spyrė Kanadą vykdyti įsipareigojimą apginkluoti bomarkus nuklinėmis bombomis.

VIS APIE APSISPRENDIMĄ

Pabaltijo ir kitų šalių veiksniai mėgsta kalbėti apie apsisprendimą. Kai tik kas užsimins apie tai, tuoj jie sušunka, kad turi būti duota Pabaltijo kraštams apsispręsti. Bet jie nori apsisprendimo tokiomis sąlygomis, kokias jie supranta.

Atsimenate, Lietuvoje, kai tik buvo išrinkta socialdemokratų ir liaudininkų valdžia, ji tuoj buvo nuversta. Buvo panaikinti rinkimai, uždraustos partijos ir organizacijos. Tokiam štai apsisprendimui jie pritaria.

Bet Letuvos žmonės tam nepritarė. Kai tik ta diktatūra griuvo, tai jie apsisprendė taip, kaip norėjo. Kad tam tikram elementui tas nepatinka, dar nereikią, kad tai buvo neteisėtai atlikta.

Zanzibare, britų pagalba, buvo valdžia atiduota sultanui ir jo sėbrams, nors per rinkimus jie nesurinko nei 40 procentų balsų. Žmonės buvo priversti pašalinti šią neteisębę.

Reakcinėse šalyse, kur liaudis suvaržyta, žmonės neturi galimybių pareikšti savo valią kitaip, kaip per jėgą. Ir Pabaltijo šalyse, ir kitur Europoje ir kitose pasaulio dalyse, kur tik nebuvo demokratijos, laisvės, ten žmonės buvo priversti vykdyti apsisprendimą su ginklu. Geras pavyzdys yra Alžirija.

JUOKINGAS DALYKAS

Jack Rudy gynėjai nori įrodyti, kad jis buvo tuo metu pamišęs, kai jis šovė Oswaldą. Bet kaip galima žinoti, kad jis tuo metu buvo pamišęs, bet kai tik nušovė Oswaldą, tas pamišimas praėjo?

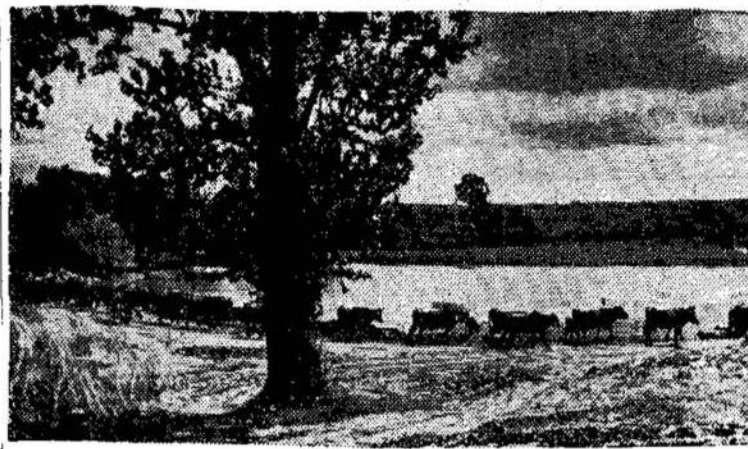
Kaip jį tyrinėjantieji sako, tai jis dabar turi nemažiau inteligentiškumo, kaip 83 procentai amerikiečių. Koks puskvailis nebūtų tapęs tokiu biznieriū, koku jis buvo.

KEISTAS NUSISTATYMAS

Reporteris turėjo pasikalbėjimą su Kipro viceprezidentu, turku. Pastarasis pareiškė, kad vienintelė išeitis Kipre, tai — padalinimas salos. Kitaip sakant, išskyrimas turkų ir graikų. Jie negalės gyventi kartu.

Už tokį jų nusistatymą, atrodo, daugiausia kalti Graikijos ir Turkijos nacionalistai. Jie sukūrė žmones taip, kad gatavi vienas kitą papiauti.

Tai reiktų turėti mintyje ir kanadiečiams. Anglų, francūzų ir kitų nacionalizmas gali padaryti tą patį ir Kanadoje.

Rytmetis kolūkyje

Automacija

S. KARPE

Tarptautiniai įvykiai atkreipia į save žmonių atydą taip, kad dažnai užmirštami savi reikalai. O savi reikalai gula ant žmonių pečių visu sunkumu. Tiesa, jie nesprogsta taip staigiai, kaip tokie įvykiai, kaip Panamos ir JAV susikirtimas, pervesmas Zanzibare ir t. t. Bet jie yra pastovūs, niekad neišnyksta. Vienu iš tų naminių reikalų yra automacija.

Nežiūrint to, kad vyriausybės ir privatiškos kompanijos bando plėsti darbų apimtį, jokiū būdu negali sugerti bedarbių. Kanadoje net ir vasaros metu buvo šimtai tūkstančių bedarbių. Nauji projektai pašaukė nemažai darbininkų, bet tuo pat metu automacija daug išmetė. Ir juo toliau, tuo daugiau išmes.

Tiesa, kad automacija, iš kitos pusės, reikalauja daugiau darbininkų visokių mašinų ir įrankių gamyboje. Bet ir toji gamyboje auga automacija. Kita, darbininkai, išmesti automacijos, netinka automacijos priemonių gamyboje. Jiems neužtenka išsilavinimo ir patyrimo tam darbu.

Aplamai, dabar vis mažiau ir mažiau reikia tokių darbininkų, kurie dirba vien rankomis. Net paprastų griovių kasime dabar reikalinga žmonių, kurie mokėtų vairuoti ir operuoti mašinas, grioviakases. Seniau prie statybų dirbdavo daug darbininkų. Dabar daugumą darbų atlieka mašinos.

Yra dedamos pastangos bedarbių, kurie dar jauni amžiumi, pralavinti amatų, įvairias mašinas operuoti. Nors paprastas, nereikalaujantis didelio išsimokslinimo. Bet ir to nepakanka.

Norint sumažinti nedarbą, reikia rimtesnių priemonių. Pirmoj vietoj, reikia trumpinti darbo dieną. Daug kur darbininkai dar per ilgai dirba. Samdytojai netrumpina darbo dienos todėl, kad ilgiau dirbdami darbininkai parsineša žmonišką algą ir mažesnę atlyginimą gaudami. Kompanijų ir korporacijų pelnai rodo, kad galima trumpinti darbo dieną nemažinant savaitinės algos.

Iš kitos pusės, reikia paskubinti įvedimą reikiamo socialinio užtikrinimo, kad žmonių

pajamos padidėtų. Jeigu žmonės nebijotų juodų dienų, kaip gyvens senatvėj ar ištikus nelaimėi, laisviau gyventų, daugiau gaminių išpirktų. Pramonės gyviau veiktų. Sutrauktų daugiau darbo rankų. Tuo tarpu pramonininkai reikalauja iš darbininkų dirbti už mažiau. Įvairios vyriausybės kelia visokių mokesčius. Perkamoji jėga gnaiboma iš visų pusių.

Neužtektinai Kanados pramonininkai kovoja už eksportą. Matomai vyriausiai dėl to, kad Kanadoje randasi amerikinių korporacijų skyriai. Jų užduotis patenkinti vietinę rinką, o ne konkuruoti užsieniuose. Kartais pakritikuojamas toks nusistatymas, bet nedaroma reikiamo spaudimo. Privatiška iniciatyva šioje srityje labai maža.

Daug kas iš darbininkų keičia automaciją. Tai klaidinga. Automacijos nebus galima su-laikyti. Tai būtų priešinga pažangai. Reikia ieškoti būdų, kad ta automacija nebūtų nelaimės priežastimi darbininkams.

Darbininkų sudėtis pasikeitė

Pradžioj šio šimtmečio farmų darbininkai sudarė 40 procentų Kanados dirbančiųjų jėgos. Dabar jau tikrai 9.5 procento.

Baltakalnieriai darbininkai taipgi smarkiai padidėjo. Jie sudaro nuo 45 iki 55 procentų dirbančiųjų.

Paprastų ar mėlynakalnių darbininkų skaičius proporcingai dabar labai sumažėjęs. Tas paaiškina, kodėl unijos neauga. Baltakalnieriai kol kas dar labai lėtai organizuojasi į unijas. Jų tarpe didelį skaičių sudaro profesiniai darbuotojai, kaip inžinieriai, aukštai kvalifikuoti technikai.

Pažymėtina, kad labai padidėjo moterų darbininkų skaičius. 1950 metais moterys darbininkės sudarė 23.1 procento, o dabar jau 29.2 procento.

Trumpai Apie Viską

New Yorke garsinimų ir dvi vaistų firmos traukiamos teisman už apgaudinėjimą žmonių. Per 6 metus išpardavė pilių

Suezas ir Panama

N. Aukštuolis

Prezidentas L. B. Johnson, kalbėdamas apie įvykius Panamos kanalo zonoj, pareiškė, kad Jungtinės Valstijos nepaleis iš savo rankų kanalo kontrolės. JAV esančios atsakomingos už kanalo saugumą ir t. t. Supraskit, jeigu kanalas būtų sugrąžintas Panamai, tai dingtų jo saugumas.

Ar ne taip kalbėjo britai ir francūzai, kai Egiptas pasimonojo perimti Suezą kanala savo žinion? Ne tik nesamonių buvo priplepėta, bet ir ginkluotą užpuolimas ant Egipto buvo suorganizuotas, kad "išgelbėjus kanala" dėl viso pasaulio.

Jau eilė metų praėjo po to, kai Suezą kanala valdo ir prižiūri Egiptas. Negirdime nieko apie tai, kad kanalas neveiktų gerai, kad būtų pavojus jam užgriūti ar kokiam kitam "biesui" atsitikti. Priešingai, kanalas veikia dar geriau, negu veikė.

Panama gal yra kiek silpnesnė už Egiptą. Bet kanalas gali pats išsilaikyti. Sakoma, kad amerikiečiai dar padaro po \$5,000,000 pelno į metus iš rinkliavų. Kodėl panamiečiai negalėtų už tas rinkliavas išlaikyti kanala, kaip dabar išlaikomas?

Gyvenimas kanalo zonoje ir Panamoje yra labai skirtingas. Panamiečiai gyvena labai vargingai, kai amerikiečiai kanalo zonoje gyvena labai gerai. Tas kelia nepasitenkinimą panamiečių tarpe. Be to, amerikiečiai kanalo zonoje samdą apie 10,000 panamiečių. Jie esą niekinami, kaip negrai pietinėse valstijose, išnaudojami.

Panamos ir JAV santykiai niekad nebuvo draugiški. Jeigu panamiečiai nieko nedarė, tai tik dėl to, kad jie silpni. Bet nedaug reikėjo, kad užsidegtų jų pyktis ir išsiveržtų vieša demonstracija.

už \$16,000,000 riebiems žmonėms kaip sukūdjimo vaistus, bet tie vaistai buvo beverčiai.

Du Pont of Canada Ltd. viceprezidentas, F. S. Capon, aną dieną pareiškė Toronte, kad socializmo Kanadoje nebus galima išvengti, jeigu kiekvienas pilietis negalės būti kapitalistu.

Jis reikalavo panaikinti korporacijų taksus, kad išvengus socializmo.

1956 metais Kvebeko provincijoje taksu mokėtojai atskaitė iš taksuojamos sumos \$122,042,000 kaip paaukotus labdarinigiems reikalams, vyriausiai bažnyčioms, kai tuo tarpu visoj Kanadoj \$87,487,000.

Vienas kunigas Montreale teisme prisipažino, kad už \$7.00 aukų, jis išdavė pakvitavimus sumoje \$3,025. Tai yra septyniems asmenims, kurie aukoję tik po \$1.00.

Past

Jungtinių Valijų, kartu ir K. listai labai dau-tuoja į statybą.

Bet didelė d. vimų nukreipta lekcija.

Pavyzdžiui, apartmentai, m. čiai, parduotuv.

Tai bizniai, k. ja gamyboje, s. žai darbininkų, delius pinigų j.

Jungtinėse Va. mažinti taksai. Reikią tokia su žmonių rankose.

O pas mus b. sai visomis kry. vimo taksai, j. nuosavybių tak. kesčiai.

O pas mus ir t. jamos mažesnės.

Mūsų premjer. sonas ir JAV. Johnson pasiraš. mą Columbia up.

Sakoma, kad. užtikrina Kana. 000 daugiau, ne. tais pasirašyta, kuota Kanadoje.

Taigi, tie, ku. iškovojo Kanad. 000,000.

Ir dabar daug. ja, kad ši sutarti. Kanadą.

Pietiniame Vi. cholera. Tūkst. žuvo, kitiems j. jus.

Jei žmogus t. tum dievas bau. jos valdžios pik.

Faktinai, tai l. valdžios, kuri v. žudymui kovot. žmonių laisvę ir. nių sveikatos a. pina.

Laisvėj paste. apie Antaną Bi. jo 70-tu gimtad.

Lai būna leis. sveikinti jubiliej. ti ilgiausių metų.

Draugas A. Bi. kanadiečiams br. Jis mums labai. kai mums buvo. galba.

Sveikinu Pi. (Montreale) dr. ges su laimėjim. so trofėjos už. vietoj Liaudies I.

Kitų rąjonų d. ges taipgi graži. bet matyti neda. realo draugų ir c.

Pastabos

Jungtinių Valstijų ir kitų šalių, kartu ir Kanados, kapitalistai labai daug pinigų investuoja į statybą Kanadoje.

Bet didelė dalis tų investavimų nukreiptai į dolerių kolekciją.

Pavyzdžiui, statomi dideli apartamentai, moteliai, viešbutiniai, parduotuvių centrai.

Tai bizniai, kurie nedalyvauja gamyboje, samdo labai mažai darbininkų, tikta lupa didelius pinigus jų savininkams.

Jungtinėse Valstijose bus numatinti taksai \$9,000,000,000. Reiškia tokia suma bus palikta žmonių rankose.

O pas mus bus keliami taksai visomis kryptimis: pardavimo taksai, pajamų taksai, nuosavybių taksai ir kiti mokesčiai.

O pas mus ir taip žmonių pajamos mažės.

Mūsų premjeras L. B. Pearsonas ir JAV prezidentas L. Johnson pasirašė taip vadinamą Columbia upės paktą.

Sakoma, kad naują sutartį užtikrina Kanada \$100,000,000 daugiau, negu anais metais pasirašyta, bet neratifikuota Kanadoje.

Taigi, tie, kurie protestavo, iškovojo Kanadai visą \$100,000,000.

Ir dabar daug kas kritikuoja, kad ši sutartis nuskriaudžia Kanadą.

Pietiniame Vietname paplito cholera. Tūkstančiai žmonių žuvo, kitiems grumoją pavojus.

Jei žmogus tikėtų, sakytum dievas baudžia tą šalį už jos valdžios piktus darbus.

Faktinai, tai kaltė tos piktos valdžios, kuri viską paaukvoja žudymui kovotojų už šalies žmonių laisvę ir gerovę, o žmonių sveikatos apsauga nesirūpina.

Laisvėj pastebėjau straipsnį apie Antaną Bimbą ryšium su jo 70-tu gimtadieniu.

Lai būna leista mums pasveikinti jubilieją ir palinkėti ilgiausių metų.

Draugas A. Bimba yra mums kanadiečiams brangus žmogus. Jis mums labai daug padėjo, kai mums buvo reikalinga pagalba.

Sveikinu Pirmojo rajono (Montrealo) draugus ir drauges su laimėjimu Liaudies Balso trofėjos už išėjimą pirmojoje vietoje Liaudies Balso vajuje.

Kitų rajonų draugai ir draugės taipgi gražiai pasidarbavo, bet matyti nedakainavo Montrealo draugų ir draugių ryžto.

J. Y.

Pat Herve, Toronto dainininkė, vos 19 metų sulaukusi, bet jau plačiai pasigarsinusi. Ji ne tik ant televizijos girdima, bet ir eilę plokštelių yra įdainavusi.

Ką Kiti Rašo

Ką jis "matė"

Prezidentas Johnsonas į Panamą pasiuntė armijos sekretorių Cyrus Vance vietoje ištirti kas ten dedasi.

Sugrįžo Mr. Vance į Vašingtoną, susisaukė spaudos konferenciją ir, "kaip ant delno išdėstė":

Gardia nacional Panamoje areštavo 10 kubiečių komunistų.

"Laisvosios spaudos" reporteriams to tik ir reikėjo!

Visi didlapiiai išėjo "ekstra" laidomis su stambiausiomis antraštėmis: "Panamoje areštuoti 10 kubiečių raudonųjų!"

Zinia akimirka pasiekė ir Panamą. Ir koks ten buvo nusistebėjimas visų valdžios autoritetų, įskaitant ir patį prezidentą Roberto Chiari: Ar pašėlo? Niekas panašaus Panamoje neįvyko!

Matyti Mr. Vance labai apdairus, kad Panamoje matė ir tai ko iš viso nebuvo.

— L. Jonikas

Kaip Trumanas, Achesonas ir Dulles gavino nacizmą

Charles R. Allen Jr. savo knygoje "Heusinger of the Fourth Reich" labai vykusiai įrodo, kaip prez. Trumanas, valstybės sekretorius Achesonas ir jo padėjėjas Dullesas išgelbėjo Vakarų Vokietijoje Hitlerio sukurtą militarizmą ir suteikė prielankias sąlygas Hitlerizmui bujoti.

Knyga pilna oficialių ir negincinamų dokumentų, pilnai įrodančių, kad tuo metu, kai baigėsi Antrasis pasaulinis karas, jau buvo pradėta Amerikoje rūpintis, kaip išgelbėti voikiškąjį militarizmą, kaip vyriausią atsparą prieš Tarybų Sąjungą.

Kadangi autorius Allen tarnavo JAV militarinėje žvalgyboje 1946-48 m., taipgi buvo politinis patarėjas Korėjos reikalais, pirmiau buvęs žurnalo "The Nation" redaktorius, tai galima suprasti, kad jis kompetentiškas tokią knygą parašyti.

Allen nurodo, kad jau Nurenbergo teisme Vokietijos generalinis štabas rastas karo metu "kriminaliniai neprasizęsges", nepaisant to, kad Tarybų Sąjungos teisėjas reikalavo jį apkaltinti kartu su vyriausiais hitlerininkais. Tuo metu net JAV vyriausias prokuroras, Aukščiausiojo teismo narys Robert H. Jackson nustebo, kodėl Tribunalas atmetė kriminalizmą Vokietijos generaliniam štabui, kuris vadovavo vokiečių armijoms, davinėjo įsakymus, kaip likviduoti žydus ir kitus užkariauotose teritorijose žmones.

Adolfas Heusingeris, dabartinis NATO viršininkas, tuo metu buvo vyriausias Hitlerio patarėjas. Kadangi jis buvo generalinio štabo viršininkas, taip ir paliko nenubaustas, kaip kriminalistas. Panašiai dauge-

lis hitlerinių generolų lengvai išgelbėjo savo kailį, suversdami visą bėdą Hitleriui, nors jie patys nebuvo geresni, kaip ir jų fiureris.

— J. Grigiškis

Varguomenės armija

Kaip atrodo, prez. Johnson skelbia "karą skurdui" ne iš gero. Amerikoje yra 9,000,000 šeimų iš 30,000,000 žmonių, kuriems reikalinga didesnė ar mažesnė pašalpa, kad žmoniškiau gyventų; yra nuo 3,000,000 iki 4,000,000 pavienių, kuriems irgi reikalinga pašalpa.

Ir ši varguomenės armija ne kur kitur, o čia Amerikoje, turtingiausioje ir labiausia ekonominiame išsivysčiusioje pasaulyje šalyje.

Duokime šitiems žmonėms pakankamai pavalgyti, abejoju ar Amerikoje bus žemės ūkio produktų ir kviečių perviršys.

Gera mums gyventi, kai įsigyvenę išauklėję daugumas šeimas, daug katrie turime nuosavus namus, automašinas. Bet ne visi taip Amerikoje gyvena ir ne pagal savo gyvenimą turime matuoti Amerikos žmonių gyvenimo lygį.

Žvilgtelėkime tik, kaip varguomenė gyvena pietinėse valstijose, didmiesčiuose portorikiečių ir negrų getuose. Koks ten vargas. Stačiai baisu!

Velionis prez. Kenedis buvo teisingas, kai sakė, kad Amerikoje 19,000,000 žmonių eina gulti nevalgę.

Tokių dalykų nemato ir nenori matyti tik fašistiniai reacininkai. Mes, pažangūs žmonės turime tokius dalykus matyti, apie juos kalbėti.

— S. J. Jokubka

Prieš viena kita

Prancūzija pripažins de fakto Kinijos valdžią, sako pranešimai iš Paryžiaus. Prez. De Golis vis daugiau stengiasi tapti "vidurio jėga" ir tuo pakelti Prancūzijos jėgą pasaulinėje politikoje.

Kinijos įtekmė padidės, bet Vakarų įtekmė susilpnės.

Kinijos prekybos misija siekiasi užsakyti Japonijoje įmonę už \$50,000,000. Prekyba tarp abiejų šalių žymiai didėja. Aišku, tas nepageidaujama JAV politikai. Bet tai daug kas tarptautiniuose santykiuose dabar daro tokius poveikius. Vakarų valstybės savo labai priverstos viena kitai priešingai veikti.

— V. Andrulis

Taip Tai Taip, Bet...

L. Tamašauskas, rašydamas apie Klaipėdos krašto sukilimą, tarp kita ko ir taip nuričia:

"Antras labai svarbus aspektas — tai drąsa bei ryžtas. Juk kai paaiškėjo, kad sąjungininkų patikėtinių francūzų globojamas ir lenkų įtaigojamas kraštas nebetenka vilčių galutinai susijungti su Lietuva, vie-

ŠYPSENOS

Taip, bet...

"Kaip patiko kelionė orlaiviu į Europą?" klausė kaimynas.

"Labai. Žinai, kuo toliau, tuo mažiau laiko ima apskristi pasaulį".

"Bet juo toliau, tuo ilgiau trunka nuvažiuoti į darbą", atšovė žmona.

Niekam netinkamas

"Ar tu rūkai?"

"Ne".

"Ar tu geri?"

"Ne".

"Ar tu valgai žolę, galų gele?"

"Ne".

"Tu esi netinkamas kompanijonas nei žmogui nei gyvuliui".

Atsikėlimo priežastis

"Aš atsigeliu kiekvieną rytą prieš mankštos prasidėjimą".

"Aš nežinojau, kad tu mankštini rytais".

"Aš nesimankštinu, bet anoj pusėj kiemo yra graži mergina, kuri kiekvieną rytą mankština si".

nintelė priemonė užkirsti kelią Klaipėdos krašto netekimui buvo sukilimas. Kai Klaipėdos krašto lietuviai šaukėsi pagalbos, prisiminkime, kiek drąsos Lietuvoje buvo parodyta. Juk tai, buvo sakoma, reiškia išeiti į kovą prieš didžiulę jėgą, prieš sąjungininkus ir lenkus". Nepažįstu L. Tamašausko. Gal jis ir buvo vienas iš tų narsuolių. Bet tai buvo praėityje. Kur gi tas ryžtas ir narsumas buvo, kai Hitleris pareikalavo Klaipėdos? Buvo atduotas visas kraštas be jokio pasipriešinimo.

Kai Lenkija davė ultimatumą, tai mus pasiekusios žinios pasakojo, kad daugelis Kaune skubėjo įrašyti į lenkų organizacijas. "Mes be Vilniaus nenurimsime" narsuoliai neparodė jokio narsumo.

Prie to viso reikia pridėti tą faktą, kad daugelis tų "narsuolių" vėliau dūmė per sieną į Berlyną, o pabaigoj karo atsirado net už vandenyno.

Jei tiek daug progų turėję parodyti savo narsumą vyrai neparodė ir dūmė palus pasikėlę už vandenų, tai kaip dabar jie atvaduos Lietuvą? Ar ne geriau pamiršti viską, aukštas vietas, dvarus ir fabrikus ir daugiau kalbėti, kaip čia baigti savo dienas. Kaip girdėti, tai nekurie žmonės, kaip, pavyzdžiui, Biržiška, net pavalgyti neturi pakankamai.

K. S.

Chrizantemos paeina iš Kinijos, kur pradėjo jas auginti prieš 3,000 metų.

Dabar yra 1,800 rūšių, iš kurių viena duoda 600 žiedų.

Montrealo žinios

Apgalvota Gerai, Bet Pavėluotai

Ne visai dvylika valandų po to, kai Kvebeko Mokesčių Departamentas pranešė, kad ruošia naują automašinių perleidimo procedūrą, kad užkirsti kelią registracijų formų patekimui į automašinių vagių rankas, vagiškai pasivogė 25 tokias formas iš departamento raštinių St. Agapit miestelyje. Prie to, jie pasiėmė 29 vairuotojų ir 23 soferių leidimų formas ir, aišku, \$1,077 pinigais. Bendrai, lig šiol šitokie raštinių apvogimai buvo pagrindinis dokumentų šaltinis vagių automobilių "užregistravimui". Žinoma, daugeliu atvejų, jie yra ir nusipirkę už gerus pinigus tokių pažymėjimų.

Kaip ten nebūtų, nuo dabar visi automobilių pardavimai turės būti užregistruoti Kvebeko mieste ir tuo, manoma, bus išvengta formų patekimo į vagių rankas.

Vyrai Neturi Tokios Bėdos...

Kaip paprastai, prieš bet kokias didesnes šventes, kaip, pav., ir praėjusias kalėdines ir naujų metų šventes, visi nori geriau pasiruošti, susitvarkyti, apsidabinti. Vyrai eina pas kirpėją plaukus apsikirti, moterys — susigarbanuoti plaukus.

Deja, vyrams ir moterims padėtis skirtinga. Vyras užėjo pas kirpėją ir jis jau mato kiek žmonių pirma jo atėję. Kitaip yra moterims. Vienas laikraštiniškas gavęs "skundą" iš moterėlių ir pats laike švenčių pastebėjo, kad moterų plaukų su-

taisymo salionuose, per langus pažiūrėjus, atrodo tuščia. Bet įėjęs į vidų pastebėjo, kad nors tik viena moteris laukia savo eilės, bet jos eilė dar toli. Visos kėdės ir plaukų sausintojai užimti — moterų tik parukai atsiųsti sutaisymui plaukų.

Serga

Stasys Daukša, kuris sulgy savo amžiaus buvo gana stiprus vyras, paskutiniu laiku sušlubavo sveikatoj ir dabar ligonis randasi Montreal General ligoninėje. Toje pat ligoninėje, taipgi verdunietis Kazimieras Virbyla aplaikė sunkią galvos operaciją. Pirmieji ženklai rodo, sakoma, kad operacija labai gerai pavykusi.

Petras Makusis darbe susižeidė koją, bet, sakoma, nesunkiai ir gydosi namuose.

J.—

Ar Žinote, Kad:

Pasaulyje yra virš 1,000,000,000 beraščių. Tame skaičiuje amerikiečiai sudaro 11,000,000.

Mokslininkai apskaičiuoja, kad kiekviename milijone galionų vandens yra cento vertės aukso.

Jungtinių Valstijų prezidentas gauna \$100,000 į metus algos, už kuriuos turi mokėti taksus, ir \$90,000 išlaidoms, iš kurių taksus moka tik už \$50,000.

Velykinė Kelionė į Lietuvą

Nuo Kovo 13 iki 31, 1964

Dvi savaitės Lietuvoje su atsilankymais pas gimines mažuose miesteliuose ir kaimuose, taipgi Vilniuje, Kaune ir 2 dienos Maskvoje. Vizas galima gauti dėl 18 keleivių, labiau pageidaujant senųjų emigrantų. Lietuvis kelionės vadovas. Kaina iš Montrealo ir atgal į Montrealą: Kanaidiskais \$1,061. Tas apima transportaciją sprausminiais KLM ir Aeroflot orlaiviais, taipgi viešbučius, maistą ir ekskursijas Lietuvoje ir Maskvoje. Kelionė yra pakartojimas mūsų liepos mėn. kelionės.

Kreiptis angliškai ar lietuviškai pas A. Nirenberg Travel Bureau Ltd., 1255 University St., Montreal 2, P. Q. Telefonas: 861-1866

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bilė ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausią STORAGE. Greitas patarnavimas.

20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Dzūkijos vaizdelis.

Apie Kauno Vietovardžių Kilmę

Ne viena legenda sudėta apie Kauną, ne viename padavime užsimenama apie šio miesto kilmę. Kas žino, kiek juose teisybės. Bet liaudis pasakoja...

Viena liaudies sukurta legenda susijusi su Aleksoto vietovės vardu. Meilės ir grožio deivė Aleksota, kitaip dar vadinama Milda, viešpatavusi dabartinio Aleksoto kalno šlaituose, tarp šimtamečių ažuolų ir liepų buvusi jos šventovė. Deivė pagimdžiusi sūnų — Kuna ar Kauną, kuris kitapus Nemuno, dviejų upių santakoje, pstatė pilaitę ir tuo davė pradžią Kauno miestui.

Kita legenda pasakoja apie tą patį miesto įkūrėją Kauną, kuris 1040 metais žuvo mūšyje ties Sloniu.

Legenda apie deivę Aleksotą, davusią vardą Aleksoto priemiesčiui, atsirado bene 16 amžiuje. Kaip iki tol vadinosi ši vietovė, tikrai nėra žinoma. Spėjama, kad ji turėjusi Svirbiogalos vardą, nes toks vietovės vardas vietos gyventojų tarpe buvo žinomas dar 18-to amžiaus pabaigoje. Tada tarp Aleksoto šlaitų į Nemuną tekantis upelis vadinosi Svirbė.

16-me amžiuje Kaunas tapo stambiu Lietuvos prekybos centru. Vystantis ir plečiantis prekybai su Vakarų ir Rytų Europos miestais, prie Nemuno (Aleksote) vokiečių pirkliai įkuria laivų statykla, vadinamas "aleksotais". Gal būt, šis priemiestis gavo vardą nuo laivų statyklų.

Aleksote yra Linksmadvario gyvenvietė. 19-me amžiuje čia buvo Aleksoto savininkų Godlevskių dvaras su puošniais rūmais. Aleksoto dvarininkai, pertekę baudžiauninkų prakaitu sukrautais turtais, mėgo linksmai gyventi, lėbauti. Liaudis linksmai dvarą praminė Vėsula, o vėliau ji visiškai sulietuvino ir vadino Linksmadvariu.

Nuo Aleksoto į pietus yra Aukštosios Fredos gyvenvietė, paprastai vadinama Freda. Čia 17-tame amžiuje buvo Lietuvos didžiosios kunigaikštystės kanclerio K. Paco valdos. Jis, statydamas Pažaislio vienuolyną, pasikvietė iš Italijos architektą L. Fredo. Jam padovano-

jo dabartinės Fredos žemes ir įkūrė dvarą. Matyti, nuo dvaro savininko pavardės gyvenvietė gavusi Fredos vardą.

Pro Pažaislį į Nemuną teka Žaislės (Žaismės) upelis. Ant jo kranto K. Pacas įsikūrė dvarą, jį pavadindamas Pažaisliu (Pažaismiu). Tai buvo nuošali vietelė feodalų pramogoms. Tačiau Pacai su savo bendrais tiek "prisizaidė", kad vietovė pagarsėjo nuodėmingumu. K. Pacas, norėdamas atpirkti savo jaunystės nuodėmes, čia pastatė vienuolyną su gražia barokinio stiliaus bažnyčia.

Pažaislio kaimynystėje, kitados buvusiam miške, ant Nemuno kranto, 18-to amžiaus pradžioje vietos vienuoliai įkūrė spirito - degtinės varyklą.

Spirito-degtinės varyklai apsaugoti vienuoliai surinko Kauno mieste ir apylinkėse valkautančius šunis ir šalia varyklos įkūrė šunų "prieglaudą". Gabesnius šunis mokė medžioklės ir nuomojo ar pardavinėjo juos medžiotojams. Iš nevykusių šunų dviem eilėm išstatė šunų sargybą. Šunų sargybos viršininku buvo paskirtas kažkoks vienuolyno tarnas Petras, senatvėje pašalintas iš vienuolyno už besaikį girtuokliavimą. Matyti, Petro šunys bus davę vardą Petrašiūnų gyvenvietei.

Kauno priemiesčių — Aukštųjų šančių ir šančių — pavadinimai susiję su čia prancūzų įrengtais kariniais įtvirtini-

mais, vadinamais "šancalais".

Miesto dalis, esanti tarp Griunvaldo gatvės, Girtupio upelio ir Nemuno, vadinama Karmelitais. Ši vietovė gavo vardą nuo čia įsikūrusio karmelity vienuolyno.

Dabartinis Mickevičiaus slėnis daugiau kaip prieš šimtą metų buvo vadinamas Girstupio slėniu. Jį lankyti mėgo didysis poetas Adomas Mickevičius. Jam 1823 m. ruošiantis išvykti iš Kauno į užsienį, šiame slėnyje draugai suruošė poetui išleistuves. Išleistuvių metu Karolinai Kovalskienei pasiūlius, draugai nutarė jo mėgstamą slėnį pavadinti Adomo Mickevičiaus vardu.

Įdomi ir Muravos priemiesčio vardo kilmė. Šios vietos gyventojai aktyviai dalyvavo 1861 metų sukilime. Čia vyko sukilėlių mūšiai su caro kariuomene. Už tai beveik visi gyventojai buvo ištremti į Sibirą, o jų vietą atkelti žmonės iš Rusijos gilumos. Jiems vykstant į čia, buvo žadėta juos apgyvendinti mieste, mūriniuose namuose. Kai šitie žmonės atėjo į Kauną, dabartinėje Muravos gyvenvietėje juos sustabdė caro valdininkai ir pasakė, kad čia jie turės gyventi. Ateiviai pradėjo teirautis, kur yra jiems žadėti mūrai. Valdininkai, rodydami ištremtų baudžiauninkų lūšnas, atsakė: "Mūrai va"! Nuo šio posakio Murava ir gavo savo vardą.

Žemė, esanti už Neries, senovėje buvo vadinama Vilijos žeme (pole). Ilgainiui iš šių žodžių ir kilo vietovės pavadinimas Vilijampolė.

J. Paliulis

BRASILIA. — Tūkstančiai Brazilijos valstiečių ir sostinės statybos darbininkų šturmuo prezidentūrą reikalaujami pasimatymo su prez. Goulart, kad išklaustų jų skundus, reikalavimus alų pakėlimo.

Kad demonstrantai nesusi-
veržtų į prezidentūros rūmus, iškvieisti su automatiniais šautuvais kareiviai rūmus apstojo 10 pėdų atstume vienas nuo kito.

Prezidento tuo metu rūmuose nebuvo.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SĄJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRĀSTUS

Su malnouru pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILES ir VAJSTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montreale Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Virš tos kurią užėmė nas, emė su vai. Jie bokarius iš k niekas nesit

Ir staiga nėje išdygo dėjo stumti dromos.

— Pirmy Rudenkos bėgo paskui griuvo, pak toje stojo k lė priekin.

Kovos bu jau buvo a Sitko nuskigą — į Po Paskui pul lefonai laida nuolatinį ry

Poliakov šinės apėję damasis. Is gyvenvietę, laikyti. Net kontratakav dalinius tra bon batalio artileriją ir

Vernidub tai nuslopinkus. Į šį ru ninko Šlojaž desantu pra atkaklių mi virtusių net ninkams p šios gyven išgrūsti.

Dabar tai vo atviras generolo tankai nega rios upė ir pietrytinį p

449-ojo p jo, kad tank nių būrių pagrindines sprendė išn padėtį toles tā. Majoro nui jis įsai Vilnius - Lj

Rudenka kuopa kirst bet kliudė a hitlerininkai prie plento daryti?

Majoras vadą leitens paaikino ja — Jūsų s

majore, sup moje prieš jame — ku leidžia mum iš flango.

— Reikia svaidi. Kam — Aš ma Chodrikovo. — Gerai. Vienur

A. Bačiūrinis, G. Nabatovas

Iš rusų kalbos išvertė Vyt. Martišius

Kovos Dėl Vilniaus

(Taša)

Virš tos aerodromo dalies, kurią užėmė Rudenkos batalionas, ėmė sukotis prieš lėktuvai. Jie bombardavo, apšaudė karius iš kulkosvaidžių. Bet niekas nesitraukė.

Ir staiga iš už krūmų dešinėje išdygo mūsų tankai ir pradėjo stumti vokiečius iš aerodromo.

— Pirmy-yn!

Rudenkos bataliono kariai bėgo paskui tankus. Tai kurie griuvo, pakirsti ugnies, jų vietoje stoji kiti ir taip pat puolė priekin.

Kovos baigtis šiame ruože jau buvo aiški, ir pulkininkas Sitko nuskubėjo į dešinę flanką — į Poliakovo batalioną. Paskui pulko vadą driekėsi telefono laidas. — Sitko palaikė nuolatinį ryšį su daliniais.

Poliakovo batalionas, iš dešinės apėjęs aerodromą, kaudamasis įsiveržė į darbininkų gyvenvietę, bet nepajėgė jos išlaikyti. Netrukus hitlerininkai kontratakavo ir priveržė mūsų dalinius trauktis. Tada pagalbon batalionui Sitko iškvietė artileriją ir tankus.

Vernidubos būrio artileristai nuslopino prieš ugnies taškus. Į šį ruožą permesti karininko Zlojaus dalinio tankai su desantu prasilaužė priekin. Po atkaklių mūšių, keletą kartų virtusių net durtynėmis, pėstininkams pagaliau pavyko iš šios gyvenvietės hitlerininkus išgrūsti.

Dabar tankistams kelias buvo atviras — septintą valandą generolo Aslanovo brigados tankai negaidėmė forsavo Neris upę ir įsiveržė į Vilniaus pietrytinį pakraštį.

449-ojo pulko vadas pastebėjo, kad tankų dalių ir priešakininių būrių veiksmai prikaustė pagrindines prieš jėgas, ir nusprendė išnaudoti susidariusią padėtį tolesniam žygiui į miestą. Majoro Rudenkos batalionui jis įsakė pulki geležinkelį Vilnius - Lyda.

Rudenka norėjo su viena kuopa kirsti priešui iš flango, bet klindė aukštuma, iš kurios hitlerininkai apšaudė prieigas prie plento ir geležinkelio. Ką daryti?

Majoras išsikvietė kuopos vadą leitenantą Smetaniną ir paaiškino jam uždavinį.

— Jūsų sumanymą, drauge majore, suprantu. Bet aukštumoje priešai turi bunkerį. O jame — kulkosvaidis. Jis neleidžia mums apeiti aukštumos iš flango.

— Reikia sunaikinti kulkosvaidį. Kam pavesi?

— Aš manau, kad seržanto Chodrikovo skyrius susidoros. — Gerai.

Vienur šliaužte, o kitur

trumpais perbėgimais Chodrikovo skyriaus kareiviai per lauką nusigavo ligi aukštumos papėdės. Rugiai buvo jau pradėję plaukti, skaniai kvepėjo duona ir šienų. Kariai atsiduoso:

— Kokia duonelė niekais eina...

Vienas paskui kitą, slapstydami žolėje, kovotojai patraukė žąsėle, apeidami bunkerį. Priekyje Chodrikovas. Jo ir karių rankose — granatos.

Nepastebimai prišliaužė prie šaudymo angos. Palaukė, kol kulkosvaidis paleido ugnį į tolimus krūmynus, ir sviedė vidun tris granatas. Kulkosvaidis užspringo.

Leitenantas Smetaninas pakėlė kuopą. Žaibišku šuoliu ji prasmuko į hitlerininkų flanką ir užnugarį. Seržanto Sokolovo skyrius pirmas sušoko į tranšėją ir su vokiečiais susirėmė durtuvais. Tarp hitlerininkų, ginančių plentą, buvo daug beusių pienbūnių. Jie neilgai tesipriešino. Dalis iš jų pasileido bėgti, o kiti, šaukdami "Hitler kaput", pakėlė rankas.

Bet senesnieji fašistai įsitvirtino blindauose ir atkakliai laikėsi, puolėjų neprileisdami prie plento, kuris jau buvo matyti priekyje. Iš ten juos teko iškrapštyti granatomis.

Kuopos daliniai jau buvo visai arti plento, kai staiga prieš artilerija paleido pasitūsusią ugnį. Kariai sukrito — kas už akmens, kas pirmoje pasitūkusioje duobėje.

Kuopos partorgas seržantas Sokolovas gulėjo gilioje duobėje, patikimai jį saugojančioje nuo kulčių ir skeveldrų. Bet širdyje vis dėlto buvo neramu. Ne, ne prieš ugnis jį baugino, nors ji tolydžio smarkėjo, — negalėjai pakelti galvos. Tokia situacija Sokolovui buvo įprasta. Skyriaus vadą ir kuopos partorgą jaudino kitkas: ar nesužlugdys kovinis uždavinys? Ką tik grandimi buvo perduota, kad sunkiai sužeistas būrio vadas. Sokolovui atrodė, jog visi būrio kariai žiūri į jį, galvodami, kodėl, girdi, partorgas guli ir nieko nesiiama. "O ką aš galiu padaryti? — paklausė jis savęs ir pats sau atsakė: — Labai daug. Pirmiausia, būrį pakelti atakon..."

Partorgas prisiminė pulko vado žodžius: "Sunkiausia pašokti nuo žemės, žengti pirmą žingsnį..."

Tuo tarpu prieš ugnis nesilpnėjo. Virš galvos švilpė kulkos ir skeveldros. "Tu privalai tuoj pat pakelti žmones, girdi? — mygė jį vidaus balsas. — Tu — komunistas, tu — vadas..."

Sokolovas išsoko iš duobės, atsistojo visu ūgiu, kad jį matytų būrio kariai.

— Draugai, paskui mane! Kam brangi Tėvynė, paskui mane! Pirmyn...

Jo skardus balsas aidėjo aplink tarsi pavojaus varpas.

— Pirmy-yn!

Valandėlę Sokolovas link tranšėjos bėgo vienas, bet štai iš šono prisilėję kareiviai baškiras Iskanovas Zaizarachmanovas, paskui dar kažkas, dar... Partorgas grįžtelėjo — jį vijosi kareiviai.

— Ura-a-a!

Faizarachmanovą sužeidė į ranką, bet jis bėgo toliau, sveikąja gniauzdamas parengtą granatą.

Mūšis granatomis truko neilgai. Po kokių dešimties minučių buvo paimta paskutinė tranšėja. Seržanto Sokolovo vadovaujamas būrys užėmė plentą — Vilnius — Lyda.

Stojo tylą. Prie plento traukė kiti leitenanto Smetanino kuopos daliniai.

Kariai įsitaikė prieš apkausoje ir, naudodamiesi mūšio pertrauka, čiupo valgyti savo sausą davinį: paplotėlius, konservus.

Nespėjus į užnugarį pasiųsti belaisvių, sekėjai pranešė:

— Plentu važiuoja automašinių kolona.

Apie tai tučiuojau buvo raportuota bataliono vadui Rudenkai. Majoras prie akių pakėlė žiūrą. Iš tiesų plentu artėjo kažkokios mašinos. Tolumoje stulpu kilo dulkės.

— Greičiau bėk pas leitenantą Vernidubą. Pasakyk, kad ruošūsi paleisti ugnį.

Pėstininkai šoko padėti artileristams atridenti pabūklus arčiau ir pastatyti juos ugnies pozicijoje.

Kulkosvaidininkas Latifas Idajatovas su savo kariais nušliaužė į paplentę. Iš paskos riedėjo "Maksimas". Idajatovas jį užmaskavo ir ėmė laukti, kada kolona pakils ant kalvelės, — jisai jau nustatė atstumą ir prisitaikė.

Nejtardami, kad kelias užblokuotas, mašinų vairuotojai su prikabintais pabūklais dūmė į Vilniaus pusę. Ir staiga netikėtai juos užgriuvo Vernidubos būrio patrankos ir ėmė maišyti su žemėm. Sukaleno "Maksimas".

Hitlerininkai šoko iš mašinų, mėgino išsigelbėti bėgdami, bet juos pasivijo kulkosvaidžių ir automatų ugnis. Keletas mašinų pasuko atgal, tačiau artileristai atkirto kelią trauktis, ir jos atsidadė griovyje.

Autokolona buvo likviduota. Penkiolika sudegusių mašinų liko ant plento. Batalionas pašėmė šešis prieš artilerijos pabūklus. Juos norėta skubiai permesti pagalbon fašistinei Vilniaus įgulai.

Po to pasistūmė priekin, majoro Rudenkos bataliono daliniai perkirto geležinkelį Vilnius - Lyda. Šia kryptimi trauktis priešas jau nebegalėjo.

Mūšiai Gatvėse

Paklauskite kareivį, ar lengva atakuoti priešą atvirame lauke, ir jis pasakys: "Nelengva". Na, o pulki miškuotoje ir pelkėtoje vietovėje, kur už kiekvieno medžio ar apsamanojusio akmens tavęs tykoja klastingas snaiperio šūvis, o krūmuose — pasala? "Taip pat nelengva", — išgirsite atsakymą.

Taip, visur sunku kovoti prieš stiprų priešą. Bet sudėtingiausia ir sunkiausia su juo grumtis mieste. Čia prieš save nematai prieš tranšėjų ir apkasų, tiksliai nežinai, iš kur laukti kulkos: iš lango, durų, pavartės, rūšio ar nuo stogo. Pats nematai, o tave iš visur atidžiai stebi dešimtys akių. Bereikia tik ne taip žengtelti ar pasisukti — ir po tavęs.

Neveltui prityrę kariai prieš Vilniaus puolimą kalbėjo jaunesniesiems:

— Atsidursi siauroje gatvėje — žiūrėk, akis išpūtęs... Klausykis už du... Neapsižiūrėsi, neįsiklausysi ir kiek išlysi priekin — užšoksi ant kulkos. Valandėlę sutriksi, uždelsi — tave pakirs kulkosvaidžio serija ar snaiperio šūvis.

O kokios įtampos, kokios drąsos ir ryžto reikalauja kautynės kiekvieno namo viduje? Čia lemia ne minutės, o sekundės, tiksliau, akimirkos. Juk kiekviena name — priešų įgula.

Bet kam būtų ryžesi vokiečiai, kad tik Vilniaus pakraščiuose galėtų sudaryti vientisą frontą, tačiau jiems trūko jėgų. Tik atskiri čionai skubiai permesti junginiai ir sutriuškinti dalių likučiai kovėsi prieš puolancią kariuomenę. Palaužusios prieš pasipriešinimą, tankų dalys drauge su priešakiniais 5-osios armijos būriais įsibrovė į vokiečių gynybą miesto pakraščiuose.

Mėgindami atkurti padėtį, liepos 7 dieną hitlerininkai be paliovos kontratakavo. Vien generolo Aslanovo brigada tą dieną atrėmė devyniolika kontratakų. Buvo užmušta daugiau kaip 600 vokiečių kareivių ir karininkų, sunaikinta 15 lengvųjų tankų ir 11 savaeigių pabūklų.

Kol tankistai ir priešakiniai pėstininkų būriai laikėsi rytiniame pakraštyje ir buvo prikaustę priešą, pagrindinės jėgos visą naktį traukė artyn Vilniaus. Kariuomenė buvo koncentruojama išėitios pozicijose, kur iš ryto turėjo prasiidėti atkaklius mūšiai už kiekvieną namą, už kiekvieną gatvę, už kiekvieną aikštę.

449-ojo pulko vadas papulkininkis Sitko savo vadovietę perkėlė į pakraštį, bet negalėjo čia ilgiau nusėdėti. Jam rūpėjo daliniai. Drauge su savo vadovotojais ir štabo darbuotojais Inokentijus Petrovičius Poliakovas ir Glazunovas batalionuose padėjo sukurti smogiamašias grupes mūšiams gatvėse.

Smogiamoji grupė — tai ke-

lasdešimt drąsuolių, ginkluotų automatais, granatomis, kastuvais ir peiliais. Jų veiksmų sėkmę lemia drąsa, sparta, sumanumas ir ryžtingumas.

Į šią grupę daugiausia eidavo savanoriai, kurie nemėgo tuščių žodžių ir buvo patys sąmoningiausi.

Snekučiuodamas su smogiamašios grupių dalyviais, papulkininkis Sitko priminė jiems Tarybinės Armijos patyrimą mūšiuose už miestą prie Volgos.

— Į namą įsiverškite dviese: tu ir granata! Granata — priekyje, o tu — paskui ją.

— Jeigu pakliuvi į kambarių labirintą — ne bėda. Į kiekvieną kampą — po granatą! Pirmyn! Posūkis — dar granatą! Ir nedelsk!

— Durys uždarytos — trenk granatą. Granata išgrūs duris, tu išgrūsi priešą!

— Užimsi vieną pastatą — neduok priešui atsikvėsti, šturmuok kitą.

Pagal nusistovėjusį paprotį pulko vadas pats įteikė raudonus vimpelus tiems kareiviams, kurie pirmieji eis atakon.

Kiekvienam iš jų stipriai spausdamas ranką, papulkininkis Sitko susijaudinęs kalbėjo:

— Aš jums patikiu atakos vadovų pareigas... Tikiuosi, būsite verti didelės garbės...

Ir kariai, didžiudamiesi pulko vado pasitikėjimu, prisiekė, kad jie raudoną vimpelą — pergalės simbolį — iškels virš išvadotų Vilniaus pastatų. Iškels, kad ir kaip bebūtų sunku...

Sitko neabejojo, kad kariai ištesės savo žodį. Daugelį jų jisai pažinojo iš ankstesnių mūšių, — tokie neapvilis.

Tuo laiku pulko politdarbuotojai daliniuose padėjo kurti partines ir komjaunimo organizacijas. Beveik kiekvienių kuopoje ir baterijoje komunistentų skaičius išaugo ligi 5-6, o komjaunuolių ligi 10-12 žmonių. Tai — smogiamašias dalinio branduolys.

Naktį Sitko iškvietė į diviziono vadovietę. Čia jau buvo susirinkę kitų pulkų vadai, jų vadovotojai. Pulkininkas Donecas dalių vadovybei perskaitė 5-osios armijos Karinės tarybos kreipimąsi į kariuomenę. Nuo savęs diviziono vadas pridūrė tik keletą žodžių:

— Su dokumentu supažindinkite kiekvieną kareivį, kiekvieną karininką.

Kai tik rytuose ėmė ryškėti siaurasis aušros ruoželis, virš 144-osios pulkininko Doneco šaulių diviziono pozicijų iškilo žalios raketos. Smogiamašios grupės nužygiavo pirmyn. Mūšis priemiesčiuose truko neilgai, bet vokiečiai neleidė iš čia praeiti miesto gatves. Atakuojančius jie apšaudė iš kulkosvaidžių, patrankų ir minosvaidžių, paslėptų rūsiuose ir mūrinuose namuose.

(Bus daugiau)

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos mėnesinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 2 dieną, savo salėje, 160 Claremont St.

Pasistenkite skaitlingai dalyvauti.

T. Rimdžius
Kuopos sekretorius

Moterų žiniai

Toronto Lietuvių Moterų Klubas susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 2 dieną, tuoj po Sūnų ir Dukterų Draugijos narių susirinkimo. Malonėkite atsilankyti.

Šiame susirinkime, tarp kitko, turėsime aptarti klubo parengimo, kuris įvyks vasario 15, reikalus. Yra ir kitų nebaigtų reikalų apdiskutuoti.

Valdyba

Metinis Susirinkimas

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių metinis susirinkimas įvyks vasario 9 d., sekmadienį, 2 val. po piet. Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Visus narius įdomaujančiuosius mūsų draugijos veikla prašome dalyvauti šiame susirinkime. Nariai, kurie dar negavę knygu: "Prelatas Olšauskis", "Lietuvos Meno Istorijos Bruožai", "150 Dienų Tarybų Lietuvoje" ir "Ite, Missa Est" — Ragauskio, tai prašome jas atsiimti šiame susirinkime, nes vėliau jų gavimą mes negalime užtikrinti.

Kuopos Valdyba

Toronto ir Apylinkės Lietuvių Žiniai

Šeštadienį, Vasario 15 dieną

Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.

Įvyks Toronto Lietuvių Moterų Klubas

Banketas ir Šokiai

Klubo narės paruos skanią lietuvišką vakarienę, bus užsigėrimų ir šokiai prie geros muzikos.

Kluba maloniai kviečia Toronto ir apylinkės lietuvius atsilankyti.

Įžanga \$2.00 asmeniui

Pradžia 6:30 v. v.

Torontiečių Kronika

Mirė V. Morkienė

Praėjusį sekmadienį, sugrižusi iš ligoninės, kur turėjo operaciją ant akių, mirė Viktorija Morkienė, žmona Antano Morkio, motina sūnų Vyto, Tonio, Jono ir Petro ir dukterų Viktės, Anės ir Birutės, išgyvenusi virš 76 metų.

Iš Lietuvos kilusi iš Masionų kaimo, Verpių valsčiaus, Ukmergės apskrities. Kanadon atvyko 1907 metais. Su A. Morkiu apsivedė 1908 metais.

Dalyvavo didelis skaičius torontiečių šermenyse ir palydėjime į krematoriją.

Reporteris reiškia didelių užuojautų nuliūdime likusiems vyrui Antanui ir vaikams ir jų šeimoms.

Išvyko Europon

Anis Stukas, televizijos stoties CFTO (chanel 9) sporto žinių pranešėjas, išvyko į Eu-

ropą, ryšium su olimpinėmis sporto žaidynėmis Australijoje. Sykiu išvyko ir jo žmona.

Europoje išbus kokias tris savaites.

Geriausios jiems kloties.

Apsivedė

Praėjusį šeštadienį Liaudies Balso parengime teko susitikti su buvusiais winniegiečiais Stanliu ir Helena Ilekiais ir Juozu Sniceriu. Tad ir teko sužinoti, kad neseniai apsivedė Ilekų sūnus su N. Burma, anglų kilmės kanadiete.

Laimingo jiems šeimyninio gyvenimo.

Reporteris

L. B. Vajaus Užbaigtuvės

Praeitą šeštadienį, sausio 25 d., Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos ruoštos Liaudies Balso vajuos užbaigtuvės buvo tikrai gražus ir malonus pažangių lietuvių parengimas, kuriame dalyvavo apie 100 LB draugų ir draugių. Mūsų gabios, darbščios ir

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, istiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pri-taiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

energingos šeiminkės paruošė ir patiekė skanią vakarienę, už kurią visi atsilankiusieji pakartotinai reiškė šeiminkėms širdingą padėką.

Parengime dalyvavo ne tik torontiečiai, bet ir keturi hamiltoniečiai ir net iš Forest, Ont., iš už apie 200 mylių nuo Toronto, specialiai į šį parengimą buvo atvykęs nuoširdusis LB draugas S. Karvelis.

Parengime dalyvavusieji išreiškė nuoširdžią padėką ir gražiai pagerbė LB vajuos darbščiuosius vajuos Juliją Valūną ir jo talkininką F. Bočiulį, ryžtingąjį vajuos A. Daukantą ir kitus vajuos. Na ir buvo už ką juos pagerbti. J. Valūnas, talkininkaujant F. Bočiuliui, gavo 9 naujas prenumeratas, 106 atnaujino ir įvairiais būdais jiedu sukėlė \$248 aukų. A. Daukantas su draugų maža talka gavo taipgi 9 naujas prenumeratas, 86 atnaujino

ir surinko \$189 aukų. Tai puiki rekordai, kuriuos labai re-tai kas įvykdo. Vajuos buvo įteiktos kuklios vajuos skintos dovanėlės.

Prie parengimo paturtinimo daug prisidėjo būrys nuoširdžių Liaudies Balso draugių, kurios paruošė, iškepė ir paaukojo vakarienei reikalingas daržoves, skanius pyragus ir pyragaičius, už kuriuos jais pavaišinti reiškė nuoširdžią padėką.

Apie vidurnaktį visi maloniai praleidę vakarą skirstėsi į namus, klausdami, kada vėl bus toks ar į jį panašus parengimas. Čia Toronto Lietuvių Moterų Klubas narės atėjo su užkvietais į jų ruošiamą vakarienę vasario 15 d.

LB vajuos užbaigtuvių ruošėjai reiškia nuoširdžią padėką šeiminkėms, rėmėjoms ir visiems dalyvavusiems parengime.

Akių ir Akinių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas
Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Bifocals — \$19.00 ir daugiau
(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet. uždaryta
Antradienį, Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1149 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Sviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisostimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Laikrodininkas

F. Bochulis

71 Beatty Ave. — Toronto — Tel. LE. 3-5116

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus.
Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus

Darbas Garantuotas

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, žilūbinius žiedus ir kt.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W.

TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.